

CATHERINE
COOKSON

Katie
- kaidan tien kulkija

Katie - kaidan tien kulkija

Catherine Cookson

Katie - kaidan tien kulkija

Suomentanut Inkeri Pitkänen

SAGA Egmont

Katie - kaidan tien kulkija

Translated by

Inkeri Pitkänen

Original title

Kate Hannigan

Copyright © 1950, 2021 Catherine Cookson and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788728241349

1. POD edition

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com – a part of Egmont, www.egmont.com

ÄIDILLENİ

joka on saanut ilmaisunsa minun kauttani.

KIRJAILIJAN HUOMAUTUS

Kirjan henkilöt ovat täysin keksittyjä, vailla mitään yhteyttä olemassa oleviin ihmisiin.

Vaikka tekstissä puhutaan Tynesiden seudusta ja useista todellisista paikannimistä, ”viidentoista kadun” slummialue on kokonaan mielikuvituksen tuotetta.

Syntymä

”Tarvitsen lisää kuumaa vettä, eikä noita pyyheliinoja ole tarpeeksi.”

”Siunatkoon, tohtori, siinä on jo kaikki tämän talon pyyhkeet!”

”Hakekaa sitten lakanoita, vaikka vanhoja lakanoita, jotka voidaan repiä.”

Ettäkö vanhoja lakanoita, jotka voidaan repiä, Dorrie Clarke matki itsekseen. Paha periköön nämä uudet luudat! Ukko Kellyllä olisi ollut enemmän järkeä vaikka hiprakassakin. Tämä hyppii silmille kuin rahaa olisi kasoittain ja alakerrassa olisi isukki ottamassa avosylin vastaan tuota penskaa.

”Lakanoita ei ole enempää, tohtori”, Dorrie sanoi käärien jo ennestään tiukalle rullattuja hihojaan vielä ylemmäs pulleilla käsivarsillaan. Ettäs kehtaakin puhua hänelle tuohon sävyyn! Hän oli sentään saattanut mukuloita maailmaan jo silloin, kun tuo mokoma kelli vielä vaipoissa! Jo kaksi tuntia tuo mies oli komennellut häntä tekemään sitä ja tekemään tätä, aivan kuin

Kate Hannigan olisi vähintäänkin Connaughtin herttuatar eikä pelkkä huora, joka oli vääntämässä maailmaan äpärää – jos se nyt ylipäätään päättäisi tulla – mihin saattoi kulua vielä hyvinkin toiset pari tuntia. Ja täällä hän oli roikkunut teeajasta lähtien. Ja kaiken kukkuraksi oli jouluaatto, eikä hän ollut saanut pisaraakaan kostuketta kurkkuunsa, eikä pois ollut lähteminen, kun tuo nuori pöyhkeilijä komenteli kaiken aikaa: ”Auttakaa nyt vähän, rouva Clarke.” ”Antakaa hänen pitää teistä kiinni, rouva Clarke.” ”Pankaa tuo hiton takka palamaan, rouva Clarke...!” Niin, ja tuo heittiö jopa kiroili hänelle. Tohtori Kelly – rauha hänen sielulleen – saattoi kyllä olla umpipäissään, mutta ei koskaan kiroillut, pikemminkin maanitteli: ”Ottakaa toki ryyppy, rouva Clarke. Olette sen tarpeessa.” Siinä oli todellinen herrasmies, totta maar oli. Tämä ei taatusti kukkoilisi kauan; mutta tänä iltana se totisesti kukkoili, pahas soikoon! Ja hänen oli päästävä ulos saamaan kostuketta, muuten hän kuolisi.

Dorrie Clarcken nokkeliin aivoihin välähti äkkiä ajatus: hänpä vaihtaisi lakanaparin siihen Sarah Hanniganin lipastoon alakerrassa. Hän oli aina katsellut sitä kadesilmin. Niin, siinäpä oiva idea! Ja samalla hän pääsisi edes hetkeksi pois tämän nuoren öykkärin silmistä.

Dorrien pullea, punakka naama kurtistui jäykkään, lipevään hymyyn. ”Tässä talossa ei ole rievun riepua paitsi mitä on pantattuna. Mutta minulla on muutama lakana kotona, ja kipaisen mielihyvin hakemassa ne, sillä en kestä nähdä tämän ressukan kärsivän.” Hän nyökkäsi liikuttavasti sängyssä riutuvaan olentoon.

Tohtori ei kohottautunut kyyrystä asennostaan vuoteen yltä; hän ei nostanut edes päätään, mutta nosti katseensa, ja hänen kulmakarvansa lennähtivät paksun sotkuisen mustan tukan

rajaan. Ja hänen mustat silmänsä mulkoilivat rouva Clarkea kotvan aikaan sen näköisinä, että tämä ajatteli: Luoja varjelkoon, se näyttää ihan itseltään pirulta! Ja voisi hyvin vaikka ollakin se, noine mustine silmineen ja suippopartoineen, vaikka onkin nuori ja komea. Pyhä Jumalan Äiti, minun on saatava ryyppy ja äkkiä!

Liekö Dorrien äkilliseen horjahdukseen ollut syynä tohtorin huomautus vaiko pelkkä liukastuminen, sitä hän ei jälkeinpäin osannut sanoa, mutta lyllertäessään kiukuspäissään alas kapeita pimeitä portaita hänen jalkansa yksinkertaisesti vain pettivät hänen allaan, kuten hän asian ilmaisi, ja hän löysi itsensä kasaan lyyhättäneenä Hanniganien keittiöstä, missä Tim Hannigan istui tuolissaan takan ääressä kasvoillaan tavanomainen juron äreä ilmeensä – vain entistäkin korostuneempana – tekemättä elettäkään auttaakseen häntä pystyyn. Sarah Hannigan sentään kumartui huolestuneena Dorrien ylitse ja kysyi: ”Oi, loukkasitko itsesi, Dorrie?” Mutta nainen kömpi pystyyn, sieppasi takkinsa keittiön oven takaa, kietoi huivin tiukasti päänsä ympärille ja luikahti selkä kyyryssä Sarahin raollaan pitämästä ovesta ulos ryöppyävään lumituiskuun virkkamatta sanaakaan. Hän oli liian raivoissaan kiinnittääkseen huomiota edes kipeään polveensa.

Hän kyllä näyttäisi vielä taivaanmerkit sille tohtorinretaleelle, peeveli soikoon....! Näyttäisi totisesti, vaikka siihen menisi hänen loppuelämänsä.

Tohtori oli nimittäin huomauttanut: ”Kuulkaas, rouva Clarke, minä en anna päihtyneiden naisten avustaa synnytyksissä. Ja mikäli tuotte ne lakanat, me emme revi niitä. Ne ovat vain lainassa, rouva Clarke.”

Äkkiä Dorrie Clarkea puistatti rajusti. Se ei johtunut hänen ympärillään kieppuvasta ja tupruavasta lumesta; se ei ollut

kylmänpuistatusta lainkaan. ”Jeesus, Maria ja Joosef! Kuinka se mies tiesi? Hän oli ehkä kuullut minun naukkailevani, mutta hän ei voinut mitenkään tietää lakanoista. Herra varjele! Isä O’Malley oli oikeassa... Paholainen kulkee maan päällä monenlaisissa valepuvuissa... Se mies on paholainen! Ah, mutta isä O’Malley sanoo, että sitä vastaan täytyy taistella, ja jukopliut, minä kyllä taistelen!”

Tällä välin Whitley Streetillä, talossa numero 16, tohtori Rodney Prince seiso i makuuhuoneessa nojaten kyynärpäällään takanreunukseen. Hänen täytyi kumartua pystyäkseen siihen, sillä se oli vain kapea kieleke matalan tulisijan yläpuolella. Hän haroi haromasta päästyään tukkaansa rytmikkäin liikkein... Luoja, kuinka häntä väsytti! Syntyisikö tuo lapsi koskaan? Mikä jouluaatto, ja Stella istuisi luultavasti sinisen savupilven keskellä kieriskellen itsesääli ssä... kaunis, lahjakas, kaltoin kohdeltu (tässä kohden Rodney naurahti äänettömästi) ja laiminlyöty slummitohtorin vaimo! No, Rodney oli soittanut hänelle ja kehottanut häntä menemään Richardseille. Hän oli soittanut asiasta myös Richardseille, mutta nämä olivat sanoneet: ”Tunnethan sinä vaimosi! Hän ei ikipäivänä tulisi ilman sinua.” Ovela Stella; esitti nerokkaasti velvollisuudentuntoista vaimoa, joka odotti aviomiestään kahvin ja voileipien kera, rakastava hymy huulillaan. Ovela Stella, tosiaan... Luoja paratkoon, mihin kaikki vielä päättyisikään? Neljä vuotta jo nyt, ja kenties kymmenen... viisitoista... kaksikymmentä lisää... Voi ei! Kunpa hän vai ei rakastaisi Stellaa niin paljon... Huomenna olisi joulupäivä. Stella menisi kirkkoon ja polvistuisi kuin Herran enkeli jonnekin, missä kuoripojat näkisivät hänet. Poloiset kuoripojat! Rodney tiesi, millaisia tunteita Stella herättäisi heissä.

Kuinka he voisivat pitää ajatuksensa Pyhässä Kolminaisuudessa ja laulaa vastasäkeitään, kun vahva Luontojumala – joka niin konkreettisesti todisti olemassaolonsa – kilpaili heidän edessään toista Jumalaa vastaan, joka esiteltäisiin heille vasta kuoleman jälkeen... Voi Stella! Mitä kaikkea minä ajattelenkaan? Rodney oli aivan näännyksissä. Kunpa hän palatessaan kotiin kaiken tämän revohkan jälkeen tapaisi Stellan sieltä pehmeänä, taipuisana, halukkaana saamaan häneltä jotain...

”Tohtori! Tohtori!”

Rodney kääntyi äkkiä vuoteeseen päin ja tarttui häntä kohden ojennettuihin käsiin. ”Kas niin, kas niin. Alkoiko se jälleen? Yritä kovasti nyt.”

”Kuinka kauan vielä, tohtori?”

”Ei enää kauan”, Rodney valehteli, ”ihan millä hetkellä tahansa. Ole vain rauhassa, hyvin kaikki menee.”

”En minä sitä... en minä välitä.” Takkuinen pää heittelehti tyynyllä. ”Haluan kuolla... toivon että me molemmat kuolemme... hiivumme vain hiljaa pois.”

”Älä höpsi, Katie!” Rodney irrotti toisen kätensä tytön otteesta ja käänsi tämän kasvot itseensä päin. ”Tuollaiset höpinät pois tykkänään! Onko selvä?”

Katen suuret siniset silmät katsoivat tohtoriin tyyninä ja kysyvinä. ”Mitä mahdollisuuksia sillä on?”

Rodney tiesi, ettei Kate tarkoittanut lapsen mahdollisuuksia syntyä elävänä – vaikka Rodneylla itsellään alkoi olla epäilyksiä senkin suhteen – vaan sen mahdollisuuksia elää niissä oloissa, kenties vammautuneena. ”Vaikka miten hyvät”, Rodney vakuutti. ”Suorastaan loistavat”, hän lisäsi, ”ottaen huomioon, että hän on sinun lapsesi.”

Mikä oli saanut hänet sanomaan niin? Sillä jos lapsi perisi Katen kauneuden ja kasvaisi tässä ympäristössä, se olisi tuomittu tuhoon syntymästään lähtien. Kuinka ystävälliset tunteet saivatkaan ihmisen valehtelemaan, olemaan tahditon ja vilpillinen! Vain vihatessaan jotakuta ihminen puhui totta.

Rodney istuutui huteran tuoliin ja antoi Katen kouristuksissaan puristaa hänen käsivarttaan... Mihin hemmettiin se juoppolalli oli kadonnut? Huone oli kylmä, takkatuli, hetken aikaa hehkunut, oli hiipunut sammuksiin hiilipölyn alla. Jollei se vanha noita tulisi takaisin, Rodney olisi tosi liemessä. Katen äidistä alakerrassa ei olisi vähintäkään hyötyä; hän pelkäsi kuollakseen miestänsä, tätä tilannetta, ylipäättään koko elämää. Jollei se Clarken eukko tulisi takaisin... Miksi hiivatissa hän oikein jauhoi tuota yhtä ja samaa? Se nainenhan oli kätilö... ainakin jotain sinnepäin. Tämä oli hänen työtään. Mutta sen vähäisen kokemuksen perusteella, jonka Rodney oli Dorrie Clarkesta viime kuukausien aikana saanut, hän oli todennut tämän lipeväksi verenimijäksi, joka valikoi uhrinsa itseään köyhempien joukosta.

”To-tohtori! Oi hyvä Luoja!”

Rodney siirsi peitteet vääntelevän vartalon yltä ja tunnusteli sitä nopeasti käsillään. Sitten hän peitteli tytön uudelleen ja tömäytti vihaisesti lattiaa kantapäällään. Hetken päästä ovi avautui hiljaa, ja Katen äiti astui sisään puserrellen molemmin käsin esiliinaansa.

”Eikö rouva Clarke ole vielääkään palannut?”

”Ei, tohtori.”

”Voisitteko siinä tapauksessa ystävällisesti sytyttää tuon takan uudelleen? Pankaa siihen halkoja.”

”Meillä ei ole halkoja, tohtori; on vain hiilimurskaa.”

”Ettekö voisi rikkoa jotakin.”

Nainen katsoi Rodneya avuttomasti, huulet vavahdellen ja kieli liikkuen sinne tänne suussa. Rodney ei pystynyt kohtaamaan naisen katsetta. Hän sysäsi kätensä taskuun ja ojensi naiselle punnan kolikon. Sarah Hannigan tuijotti kiiltävää, keltaista lanttia kämmenellään. Hänen kielensä liikkui kiivaasti hampaiden välissä, mutta suusta ei tullut äännähdystäkään.

”Hankkikaa kaikkea mitä tarvitaan”, Rodney murahti lyhyesti. ”Ja lisäksi vaikkapa kananpoika. Todennäköisesti Katie tarvitsee sitä huomenna.”

Nainen nyökkäsi hitaasti nuoleskellen samalla alas vieriviä kyyneleitä poskiltaan.

Kate vaikersi; hän kuuli omat vaikerruksensa. Ne tuntuivat kelluvan hänen ympärillään, kohoavan sitten ylös kattoon ja tarttuvan kiinni laukukkaaseen laastiin. Suurin osa laikuista oli suoraan hänen päänsä yläpuolella, yhteen kasaantuneena tummana läiskänä, joka näytti kolmijalkaiselta hevoselta. Se oli ollut hänen kumppaninsa ja salainen uskottunsa lapsuudesta lähtien. Mitähän tohtori tuumisi hänen vaikerruksistaan? Ylipäättään hänestä, hänen synneistään, salaisista asioista joita hän ajatteli ja häpesi, jopa hänen ajoittaisesta tunteestaan, ettei Jumalaa ole olemassakaan. Hän oli kerran lukenut jostain, että sellaiset ihmiset kuin isä O'Malley yrittivät vain estää heikäläisiä ajattelemasta omilla aivoillaan; sillä jos hän tai hänen kaltaisensa rupeaisivat ajattelemaan, he eivät enää sietäisi asioita sellaisina kuin ne olivat. Jimmy McManus oli kerran lainannut hänelle yhden kirjan, mutta hän ei ollut ymmärtänyt siitä paljonkaan. Kuitenkin hän, nimenomaan sen kirjan luettuaan, oli lähtenyt kotoa ja hankkinut työpaikan Newcastlesta, sen parhaimmasta osasta... Shields ei ollut kelvannut hänelle. Eikä siinä kaikki,

luettuaan sen nimenomaisen kirjan hän oli riisunut pois kaikki vaatteensa ja seissyt alastomana laukukkaan peilin edessä ja liikutellut sitä edestakaisin, niin että saattoi nähdä jokaisen kohdan kehostaan. Ja hän oli ollut ylpeä näkemästään ja huomannut olevansa kaunis, kelvollinen naimaan kenet tahansa. Vain hänen puhetapansa oli aivan pielessä... Mutta hän opiskelisi, hänhän oli varsin nokkela oppimaan uusia asioita... Mutta ikävä kyllä hän oli joutunut kärsimään opiskeluistaan. Hänen omatuntonsa oli ajanut hänet ripittäytymään, ja siellä pimeässä kopissa hän oli kasvot hehkuen tunnustanut elämänsä suurimman synnin. Pappi oli käskenyt häntä vastustamaan saastaisuuden syntejä, vahtimaan tarkoin ajatuksia ja lisännyt, että muuan suuri pyhimys oli ankarassa lihan kiusauksessa heittäytynyt alastomana piikkipaatsamapensaaseen, vai karhunvatukkako se nyt oli? Kate ei enää muistanut.

Vaikerrukset leijuivat tiheinä Katen ympärillä... Missähän John nyt oli? Tiesikö John, että hänestä tulisi kohta isä...? Oliko hän koskaan ennen ollut isä? John ei ollut aviomies, Katie ei ollut vaimo, mutta silti hän oli synnyttämässä lasta... Se oli kokonaan hänen omaa syytään, hän ei voinut syyttää Johnia. John ei ollut koskaan puhunut hänelle mitään avioliitosta. Katen synnynnäinen rehellisyys oli muistuttanut siitä tuhansia kertoja kuluneiden kuukausien aikana.

”John!” Kate huudahti terävästi tohtorin pyyhkiessä hikeä hänen kasvoiltaan.

”Kaikki hyvin, Katie, kaikki hyvin. Enää ei kestä kauan.”

Ei enää kauan! Ei enää kauan! hokivat valitukset. Johnin vauva, hänen viistot silmänsä ja kaunis suunsa... Katesta tuntui kuin hän vasta eilispäivänä olisi nähnyt Johnin ensimmäistä kertaa, istumassa Jacksonien salongissa. Kaksi palvelustyttöä oli

jouduttu lähettämään asioille kaupunkiin, joten Kate oli joutunut tarjoilemaan teen... pikkuleipiä ja posliinikuppeja. Jotakin oli tapahtunut hänen sisällään samalla hetkellä, kun heidän katseensa kohtasivat. Kate oli ollut hyvillään päästyään ulos huoneesta hallin viileyteen. John oli ollut talossa vain kolme päivää, kun hän oli sujauttanut Katelle kirjelappusen pyytäen tapaamista... Oi sitä hullua iloa! Sitä rakkauden hurmiota ennen kuin se sai täyttymyksensä! Edes antautuminen Johnille ei ollut vetänyt vertoja sille oudolle riemun tunteelle, että hän oli haluttu; ja vieläpä Johnin kaltaisen, maailmaa kiertäneen herrasmiehen haluama. Kahdesti John oli ottanut hänet; vain kahdesti, ja molemmat kerrat saman kuukauden aikana, hänen puolivapaillaan. He olivat rakastelleet täysin palkein, ja John oli vakuuttanut Katen olevan kauneinta mitä hän koskaan oli nähnyt, että hän rakastaisi Katea tavalla jota tämä ei ikinä sen jälkeen tulisi kokemaan, ja että Kate tulisi ikuisesti olemaan hänen...

”Tohtori! Oi, tohtori!”

”Ei hätää”, Rodney rauhoitteli samalla kun kurkisti ulos huoneesta. ”Rouva Hannigan!” hän huusi pelästyneille, huivin ympäröimille kasvoille hämäreiden portaiden alapäässä.

”Toimittakaa rouva Clarke tänne ja heti!”

”Minä olen jo täällä!” kiljaisi ääni taaempaa. ”Enkä pääse kapuamaan ylös noita portaita.” Rouva Clarke sysäsi Sarah Hanniganin sivuun ja mulkoili ylös. ”Satutin polveni, kun putosin alas nuo peevelin portaat, ja nyt sitä särkee niin että silmissä säkenöi. En tiedä pystynkö rämpimään edes kotiin tässä lumimyräkässä, kinokset ulottuvat leukaan asti.”

”Kuulkaas nyt, rouva Clarke, minun on pakko saada apua! Te tulette tänne ylös, vaikka minun olisi kannettava teidät tänne omin käsin!”

”Ja minähän en tule sinne, hemmetti soikoon! Katsokaas tätä!” Dorrie Clarke huusi.

Rodney harppoi portaat alas. Dorrie oli vetänyt hameensa ylös ja paljastanut polvensa tutkittavaksi.

Rodney katsoi sitä... No niin, asia oli sillä selvä. Helkkarin eukko, ei ihme vaikka hän olisi tehnyt sen tahallaan... Rodney mietti hetken. ”Sairaanhoitaja Snell, siinä ratkaisu! Kunhan vain saisin hänet...”

”Turha vaiva. Hän on tällä hetkellä Jarrow’n keskustassa työasialla. Näin hänen menevän siihen suuntaan parisen tuntia sitten”, Dorrie Clarke julisti voitonriemuisesti. ”Ette te ketään tänne saa tänä iltana. Tohtori Kellyllä oli tapana...”

”Suu tukkoon, ämmä!” Rodney mulkoili naista parrankärki sojottaen.

”Sus siunatkoon! Dorrien teki mieli iskeä mies hengiltä siihen paikkaan! Että tämä uskalsikin puhua hänelle tuohon tapaan, ja kaiken kukkuraksi haukkua ämmäksi...! Häntä, jonka taitoja arvostettiin kautta koko tämän ankean viidentoista kadun alueen. Ja olipa häntä käyty hakemassa synnytyksiin jopa Shieldsistä ja Jarrow’sta asti, ja tohtori Kelly oli kehunut häntä lähes yhtä taitavaksi kuin itse oli. Ja nyt tämä nuori öykkäri... suurine prameine automobiileineen ja hienoine hynttyineen, ja joka puhuikin kuin vierasmaalainen... uskalsi käskeä häntä tukkimaan suunsa! Edes Tim Hannigan, joka kylvi jumalanpelkoa koko kortteliin manailuillaan ja nyrkeillään kun sille päälle sattui, edes hän ei rohjennut kommentaa häntä, Dorrie Clarkea, tukkimaan suutaan. Dorrien veri kiehui. Hän veti

Katie on köyhä ja kovia kokenut nuori nainen. Hänen isänsä oli väkivaltainen Katieta ja hänen äitiään kohtaan. Kahdeksantoistavuotiaana Katie lankesi viettelijän pauloihin. Seurauksena Katie sai aviottoman lapsen.

Kaikki kuitenkin muuttuu, kun Katie tapaa lääkäri Rodney Princen. Lääkäri hurmaantuu Katien lämmöstä ja älykkyyydestä, jotka jättävät Rodneyyn yläluokkaisen vaimon varjoonsa.

“Katie – kaidan tien kulkija” on rakastetun Catherine Cooksonin esikoisromaani vuodelta 1950. Romanin tapahtumat sijoittuvat 1900-luvun alun Englantiin.

Catherine Cookson (1906–1998) oli englantilainen kirjailija. Hän julkaisi uransa aikana miltei sata romaania. Cooksonin romanttisia kirjoja on myyty yli 100 miljoonaa kappaletta. Kirjoja on käännetty yli 20 kielelle.

Cooksonilla itsellään oli työläistausta. Hänen historiallisissa rakkausromaaneissaan ei kuvata ylhäisöä, vaan sankarittarilla on yleensä vaatimaton tausta. Hahmot kuitenkin taistelevat paremman elämän puolesta.